

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

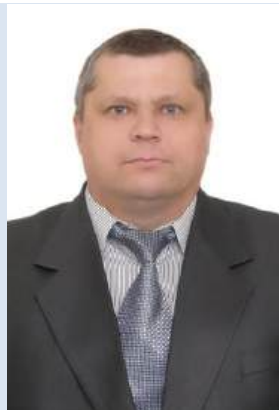

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Економіка	факультет	Факультет мехатроніки та інжинірингу
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Кафедра мехатроніки, безпеки життєдіяльності та управління якістю

ВИКЛАДАЧ

Черепньов Ігор Аркадійович

Вища освіта: 1984 рік – закінчив Харківське вище військово командно-інженерне училище ракетних військ імені маршала Крилова М.І. за спеціальністю «Радіотехнічні системи комплексів»; 1998 рік – закінчив Національну юридичну академію імені Ярослава Мудрого за спеціальністю «правознавство».

Науковий ступень – кандидат технічних наук, 05.11.17 – медичні прилади та системи.

Вчене звання – старший науковий співробітник, доцент кафедри безпека життєдіяльності.

Досвід роботи – 45 років, стаж наукової та науково-педагогічної роботи – 27 років.

Показники професійної активності з тематики курсу:

Підручників з грифом МОН – 6 (у співавторстві);

Навчально- методичних посібників – 2 (у співавторстві);

Навчальних посібників – 2 (у співавторстві);

Термінологічний словник (цивільний захист) – 1 (у співавторстві);

Конспект лекцій (Безпека в надзвичайних ситуаціях) – 1 (у співавторстві);

Методичні розробки – 5 (у співавторстві);

Тематичні публікації, які пов'язані з питаннями цивільного захисту і безпеки в надзвичайних ситуаціях у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України – 25 (у співавторстві);

Учасник Міжнародних і Всеукраїнських наукових технічних та практичних конференцій, більше 25 тез доповідей присвячені питаннями цивільного захисту і безпеки в надзвичайних ситуаціях;

Член громадської організації «Асоціація фахівців цивільного захисту» (м. Київ);

Член – кореспондент Академії наук прикладної радіоелектроніки (м. Харків).

телефон	0963693346	електронна пошта	voenpred314@ukr.net	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	---------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Метою викладення дисципліни «Безпека в надзвичайних ситуаціях» є формування компетентності щодо: <ul style="list-style-type: none"> - здатності поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях, щодо підвищення стійкості роботи в умовах надзвичайних ситуацій (НС); - розробки та проведення заходів з ліквідації наслідків аварій та НС; - впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці та стану цивільного захисту; - здатності та готовності до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з цивільного захисту при виконанні виробничих та управлінських функцій; - здатності до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог цивільного захисту; - управління діями щодо запобігання виникненню аварій та НС; - впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з цивільного захисту у виробничому колективі.
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, рішення ситуаційних завдань, написання рефератів
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичних робіт; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • розуміння функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах повсякденної діяльності та НС та забезпечення захисту працівників ОГД (ЗК9, ЗК11,ЗК13; СК2, ПРН1, ПРН6) / індивідуальні практичні завдання; • здатність аналізувати і обрати оптимальні нормативні документи для професійної діяльності (ЗК8, ЗК9, ЗК11, СК2,СК10; ПРН18); • здатність забезпечувати відповідний рівень безпеки в умовах повсякденної діяльності та НС (ЗК4, ЗК9,ЗК11; СК2; ПРН10, ПРН18).
Вимоги викладача	Якісне та своєчасне виконання завдань, активність під час рішення ситуаційних завдань и практичних занять.
Умови зарахування	Згідно з навчальним планом.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідальне та свідомо.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	---

економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Надзвичайні ситуації та оцінка їхнього впливу на населення та території

Лекція 1.	Надзвичайні ситуації: визначення, поняття, класифікація	ПЗ 1	Оцінка обстановки у разі аварії на гідротехнічній споруді	Самостійна робота	Основні поняття з безпеки в надзвичайних ситуаціях. Кодекс цивільного захисту України Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС Оцінка обстановки у разі аварії на гідротехнічній споруді
Лекція 2.	Аналіз об'єктів економіки за критерієм потенційної небезпеки	ПЗ 2	Прогнозна оцінка забруднення відкритих водних джерел аварійно хімічно небезпечними речовинами в НС		
Лекція 3.	Фактори що ініціюють надзвичайні ситуації техногенного, природного і військового походження	ПЗ 3	Визначення необхідних засобів індивідуального захисту, дегазуючих речовин та кількості працівників для виконання аварійно-рятувальних робіт в умовах зараження НХР		
Лекція 4.	Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного, природного і військового походження				

Модуль 2. Захист у надзвичайних ситуаціях

Лекція 5.	Дії населення у надзвичайних ситуаціях.	ПЗ 4	Методика розрахунку необхідної кількості транспортних та плавзасобів для евакуації населення з зони затоплення.	Самостійна робота	Радіаційний захист у надзвичайних ситуаціях. Хімічний захист у надзвичайних ситуаціях. Планування заходів з питань цивільного захисту. Визначення необхідної кількості
Лекція 6.	Інженерний, радіаційний, хімічний, медичний і психологічний захист населення	ПЗ 5	Оцінка обстановки у разі вибухів твердих вибухових речовин на об'єктах підвищеної небезпеки.		

		ПЗ 6	Визначення основних показників завалів.		рятувальників та техніки для проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту. Визначення необхідних засобів індивідуального захисту, дегазуючих речовин та кількості працівників для виконання аварійно-рятувальних робіт в умовах зараження НХР.
		ПЗ 7	Розрахунок сил і засобів для деблокування потерпілих з-під завалів унаслідок раптового руйнування будівель і споруд.		
		ПЗ 8	Визначення необхідної кількості рятувальників та техніки для проведення рятувальних робіт.		
		ПЗ 9	Виявлення та оцінка радіаційної обстановки при аваріях на радіаційно небезпечному об'єкті і застосуванні ядерної зброї		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Цивільний захист області. В 4 т. Т. 4. Ч.1: підручн. / Д. І. Мазоренко, І.А. Черепньов та ін. Харків, 2010. 572 с.
2. Цивільний захист області. В 4 т. Т. 4. Ч.2: підручн. / Д. І. Мазоренко, І.А. Черепньов та ін. Харків, 2010. 574 с.
3. Захист від зброї масового ураження. підручн. / Д. І. Мазоренко, І.А. Черепньов та ін. Харків, 2007. 188 с.
4. Безпека в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник у 2 ч. Ч. 1: Надзвичайні ситуації / М.Л. Лисиченко, І.А. Черепньов та ін. Харків: ТОВ "ПромАрт", 2021. 202 с.
5. Безпека в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник у 2 ч. Ч. 2: Захист населення і територій / М. Л. Лисиченко, І.А. Черепньов та ін. ХНТУСГ. Харків : ТОВ "ПромАрт", 2021. 200 с.
6. Планування заходів з евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: навч.-методичн. посіб. / Г.І. Олійник, І.А. Черепньов та ін. Харків, 2018. 316 с.
7. Задачі, склад і повноваження комісій із питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій МОБВ, ОМСВ і Комісій із питань надзвичайних ситуацій СГ: навч.-методичн. посіб. / Г.І. Олійник, І.А. Черепньов та ін. Харків, 2019. 325 с.
8. Черепньов І. А., Пісня Л. А. Безпека в надзвичайних ситуаціях: конспект лекцій дисц. «Безпека в надзвичайних ситуація» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми здобуття освіти зі спец.: 208 Агроінженерія, 133 Галузеве машинобудування, 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка, 181 Харчові технології, 081 Право 073 Менеджмент, 191 Архітектура та містобудування. Харків: ДБТУ, 2024. 240 с.
9. Кодекс цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> // (дата звернення 01.03 2025).

Методичне забезпечення

1. Оцінка обстановки у разі руйнування будівель і споруд: метод. вказівки до самот. роботи / І. А. Черепньов та ін. Харків : ДБТУ, 2023. 37 с.
2. Оцінка обстановки у разі аварії на водних об'єктах: метод. вказівки до самот. роботи / І. А. Черепньов та ін. Харків : ДБТУ, 2023. 34 с.
3. Цивільний захист: метод. вказівки до самот. роботи / І. А. Черепньов та ін. Харків : ДБТУ, 2023. 98 с.
4. Безпека в надзвичайних ситуаціях .Оцінка обстановки у разі руйнування будівель і споруд: метод. вказівки до практ. занять/ І. А. Черепньов та ін. Харків : ДБТУ, 2023. 87 с.
5. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Оцінка обстановки у разі аварії на водних об'єктах: метод. вказівки до практичних занять/ І. А. Черепньов та ін. Харків : ДБТУ, 2023. 91 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.